

Міністерство освіти і науки України

Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
кафедра політичних наук і права
Центр соціально-політичних досліджень «Politicus»

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА
ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ
ТА ШЛЯХИ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 р.

м. Одеса

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS»**

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
з міжнародною участю**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ТА ШЛЯХИ
МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 року

м. Одеса

УДК 321(477)(063)

DOI: <https://doi.org/10.24195/UkrainianState2026-10>

*Рекомендовано до друку Вченою радою Університету Ушинського
(протокол від 28 травня 2026 року № 14)*

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Рецензенти:

Кокорев О. В., доктор політичних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри журналістики, соціальних комунікацій і ІТ-права Державного університету Інтелектуальних технологій і зв'язку.

Петінова О. Б., доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Організаційний комітет конференції:

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Музиченко Г. В. – проректор з наукової роботи, доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Проноза І. І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Каменчук Т. О. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Таску-Ставре М. – доктор політичних наук, професор, професор Бухарестського університету (Румунія);

Хевцуріані А. – доктор наук у сфері міжнародних відносин, професор факультету права та міжнародних відносин, Грузинський технічний університет (Грузія).

У збірнику матеріалів X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів» представлено результати наукових досліджень науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, молодих науковців та практиків із вітчизняних і зарубіжних закладів вищої освіти та наукових установ, об'єднаних прагненням до осмислення актуальних викликів державотворення, суспільного розвитку та післявоєнної відбудови України.

Матеріали збірника охоплюють широкий спектр актуальних проблем сучасної політичної, правової, економічної та соціогуманітарної науки. У наукових доповідях і дослідженнях висвітлено питання розвитку та модернізації політичних інститутів і процесів сучасної держави, правових та економічних механізмів відбудови України, інформаційної безпеки та протидії гібридним загрозам в умовах глобальних трансформацій. Значну увагу приділено філософським засадам державотворення, соціальним практикам і менеджменту соціокультурного розвитку, а також питанням євроінтеграції, транскордонної співпраці, міжнародних партнерств і регіональних стратегій сталого розвитку в умовах сучасних політичних та соціальних змін.

Збірник відображає високий рівень наукової дискусії та міждисциплінарного підходу до аналізу суспільно-політичних процесів, сприяє розвитку наукової комунікації та міжінституційної співпраці. Матеріали конференції становлять практичний і науковий інтерес для дослідників, викладачів, здобувачів освіти, представників органів державної влади, місцевого самоврядування та фахівців у сфері політичних, правових, економічних і соціогуманітарних наук.

Матеріали подано в авторській редакції. За зміст та достовірність наведених фактів, цитат і даних відповідальність несуть автори.

Микитей Артем	ІНСТИТУЦІЙНА АРХІТЕКТУРА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОБРОЧЕСНОСТІ СУДІВ	66
Мініцький Валерій	КОНЦЕПТУАЛЬНА МОДЕЛЬ ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ: СИНЕРГІЯ ДЕРЖАВИ ТА ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	70
Мозолюк-Боднар Людмила	ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПРАВОВОЇ АДАПТАЦІЇ	74
Музиченко Ганна	ВЕТЕРАНИ ЯК НОВІ ПОЛІТИЧНІ АКТОРИ	77
Наумкіна Світлана	ВОЄННО-ПОЛІТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ НОВОЇ АРХІТЕКТУРИ БЕЗПЕКИ В СХІДНІЙ ЄВРОПІ	81
Ніколаєва Майя, Кадук Наталя	ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПОЛІТИЧНИХ ІНСТИТУТІВ: ТРАНСФОРМАЦІЯ МЕХАНІЗМІВ УПРАВЛІННЯ ТА ДЕМОКРАТІЇ	85
Обухов Петро	МАНІПУЛЯТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИБОРЧИХ КАМПАНІЯХ ЯК ФАКТОР ВПЛИВУ НА ЕЛЕКТОРАЛЬНУ ПОВЕДІНКУ	88
Позняк Вікторія	РОЛЬ ГРОМАДСЬКОСТІ У ПРОЦЕСАХ ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ	92
Поляков Андрій	ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІНСТИТУТУ ГЛАВИ ДЕРЖАВИ В ПЕРІОД ГЕТЬМАНАТУ П. СКОРОПАДСЬКОГО	96
Приходько Сергій	ДЕМОКРАТІЯ ХХІ СТОЛІТТЯ: КРИЗА ЛЕГІТИМНОСТІ	99
Рогоза Анна	ВЗАЄМОДІЯ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ: КОНСТИТУЦІЙНІ МОДЕЛІ РЕГУЛЮВАННЯ	102
Самойлов Олексій	КОНСЕРВАТИЗМ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ ТА ГЛОБАЛЬНИХ ЗАГРОЗ	104
Сокур Олексій	ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПОЛІТИЧНИХ ІНСТИТУТІВ: ДОСВІД УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ	106
Швець Світлана	ЦИФРОВА ПАРТИСИПАЦІЯ: ГЕЙМІФІКАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОДОЛАННЯ ПРАВОВОГО НІГІЛІЗМУ	109
Яковлева Лілія	ЛЕГІТИМНІСТЬ ВЛАДИ: СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ВИМІР ПУБЛІЧНОЇ ПОЛІТИКИ	111

СЕКЦІЯ 2. ПРАВОВІ ТА ЕКОНОМІЧНІ МЕХАНІЗМИ РОЗВИТКУ І ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ

Астапова Діана	ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ ЗАХИСТУ ЧЕСТІ, ГІДНОСТІ ТА ДІЛОВОЇ РЕПУТАЦІЇ У КОНТЕКСТІ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	116
Баймуратов Михайло, Кофман Борис	МІЛІТАРНИЙ МУНІЦИПАЛІЗМ: ДО ПИТАННЯ ПРО ВИЗНАЧЕННЯ ІДЕНТИФІКАТОРІВ ФЕНОМЕНОЛОГІЇ	118
Балацька Анна	ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	126
Баранов Сергій	ОКРЕМІ ПИТАННЯ ВИРОБЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО - ПРАВОВОГО МЕХАНІЗМУ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД	130

2. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» від 02.06.2016 № 1402-VIII (в редакції від 04.06.2025). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text> (дата звернення 21.04.2026)

3. Закон України «Про Вищу раду правосуддя» від 21.12.2016 № 1798-VIII (в редакції від 15.04.2024). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1798-19#Text> (дата звернення 21.04.2026)

4. Закон України «Про Національне антикорупційне бюро України» від 14.10.2014 № 1698-VII (редакція від 23.05.2025). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text> (дата звернення 21.04.2026)

Мініцький В. В.,

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,
ДЗ «Південноукраїнський національний
педагогічний університет ім. К.Д. Ушинського»
м. Одеса, Україна

Науковий керівник: **Проноза І. І.**

кандидат політичних наук, доцент,
доцент кафедри політичних наук і права
ДЗ «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
м. Одеса, Україна

КОНЦЕПТУАЛЬНА МОДЕЛЬ ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ: СИНЕРГІЯ ДЕРЖАВИ ТА ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Війна в Україні стала тим надважким іспитом, який перевіряє на міцність кожного з нас і все те, на чому тримається наше суспільство. Те, що раніше здавалося звичним, такі терміни як: соціальний захист, робота державних установ, підтримка ближнього – сьогодні потребує надзвичайних зусиль і нових рішень [3, с.17-21].

Збройний конфлікт повністю змінив бачення на те, як держава виконує свої соціальні функції, фактично змусивши її переглянути пріоритети, інструменти та масштаби втручання у соціальну сферу. Колись, те що вважалося стабільним і передбачуваним, на сьогодні потребує швидких рішень та адаптації до вже нових реалій. За результатами дослідження провідного експерта з економіки праці Е. Лібанової, понад 35% об'єктів соціальної інфраструктури було пошкоджено або

знищено, що серйозно вплинуло на можливість забезпечувати людей стандартними послугами [4, с. 215]. За цими даними стоять не просто статистичні втрати, а реальні життєві історії людей, які втратили доступ до медицини, освіти чи соціальної підтримки. Е. Лібанова у своїй праці зазначила те, що значна частина соціальної інфраструктури зазнала пошкоджень, і як наслідок обмежує доступ населення до базових послуг та створює додатковий тиск на державу [5, с.211-214]. У таких умовах залучення громадянського суспільства є не лише бажаним, а об'єктивно необхідним для компенсації обмежених ресурсів держави.

Відбудова країни в умовах війни – це іспит на нашу людяність і стійкість. Крім відновлення енергетики та житла, перед нами стоїть складний виклик: заново об'єднати суспільство, підтримати тих, хто втратив дім, і гідно зустріти ветеранів. Ми не можемо просто повернутися до того, як було раніше. Потрібен новий підхід, де в центрі уваги – людина, а головним рушієм змін є активне суспільство, яке бере відповідальність за власну долю [1, с.2].

Застарілі методи, коли держава вирішувала все одноосібно, лишаються в минулому. Сьогодні на зміну їм приходять ідеї спільної дії – коли кожен із громадян має право голосу в тому, як відбудувати власне місто або село. Це і характеризується як «відновлення за участі громадськості» і має триматися на чесності, відкритих даних та праві громад самостійно приймати рішення [1, с.3]. На даний момент вже є приклади того, як волонтери та звичайні громадяни роблять неможливе під час війни, і тому саме така енергія має стати фундаментом майбутнього держави.

На зміну схем та рішень, які приймалися виключно в державних кабінетах має приходити жива модель співпраці, яка залучатиме суспільство до кожного етапу, від самої ідеї до перевірки результатів. І такий етап має перетворити відбудову із суто технічного процесу на спільну справу, де прозорість і децентралізація є ключовими запобіжниками. Як зауважує провідний фахівець у політичній сфері С. Дуга, в переломні та важкі моменти, які зараз охоплюють нашу державу, створюється нова якість стосунків між суспільством. Взаємна довіра та готовність діяти разом мають перетворитися у потужний ресурс, який можна охарактеризувати як потужний «соціальний фундамент», на якому триматиметься подальша повоєнна відбудова держави [2, с.82-87].

Поєднання вищезазначених підходів дозволяє сформулювати авторську концепцію моделі повоєнної відбудови. В основі якої лежить ідея, що успішне відновлення країни можливе лише через реальну співпрацю держави та активних громадян, де політико-соціальні та економічні показники невіддільні від

соціальної згуртованості та взаємної довіри. Така модель передбачає інтеграцію трьох взаємопов'язаних компонентів:

Таб.№1 Систематизація компонентів моделі повоєнного відновлення України

Компонент	Сутність	Ключова ідея	Практичне значення
Соціально-капітальний	Формування довіри, солідарності та активності громадян через волонтерство і самоорганізацію;	Суспільство саме стає ресурсом відновлення;	Зменшення навантаження на державу, швидке вирішення локальних проблем;
Інфраструктурно-соціальний	Відновлення соціальної інфраструктури та базових послуг (освіта, медицина, соцзахист);	Якість життя населення як основа стабільності;	Повернення нормального функціонування суспільства та зниження соціальної напруги;
Партисипативно-управлінський	Залучення громадян до прийняття рішень і контролю відбудови	Громадяни як співучасники управління;	Прозорість, зниження корупції, ефективніше використання ресурсів;

Запропонована концепція повоєнної відбудови України базується на такій ідеї, що ефективне відновлення неможливе тільки за рахунок держави, воно потребує комплексності та активної участі самого суспільства. Суть якої, полягає у поєднанні трьох ключових напрямів: розвитку соціального капіталу, відновлення критично важливої інфраструктури та залучення громадян до управлінських процесів.

На відміну від традиційних підходів, де держава виступає основним і майже єдиним суб'єктом відбудови, у даній моделі акцент робиться перш за все на партнерстві. Громадяни, громади та громадські організації не просто отримують допомогу, але й беруть безпосередню участь у відновленні, характеризуючи це як «від ініціювання проєктів до контролю їх реалізації».

Таб.№2 Механізми реалізації повоєнного відновлення України

Напрямок реалізації	Зміст	Очікуваний результат
Громадський контроль за відбудовою;	Створення механізмів моніторингу використання ресурсів, участь громадськості у наглядових процесах;	Підвищення прозорості та зниження корупційних ризиків;
Підтримка місцевих ініціатив і громад;	Розвиток локальних проєктів, підтримка самоорганізації населення;	Швидке вирішення локальних проблем та підвищення соціальної згуртованості;
Залучення громадських організацій;	Участь НУО у реалізації соціальних програм (допомога ВПО, ветеранам, відновлення соціальних послуг);	Підвищення ефективності соціальної політики та адресності допомоги;
Партнерство держави, бізнесу і громадянського суспільства;	Формування тристоронньої моделі взаємодії для відновлення економіки та інфраструктури;	Синергія ресурсів і прискорення процесу відбудови;

Практичне значення концепції полягає в тому, що вона забезпечує залучення громадянського суспільства до першочергових процесів відновлення, підвищує прозорість управління ресурсами та зменшує корупційні ризики. Крім того, підтримка місцевих ініціатив і партнерство між державою, бізнесом та громадськістю дозволяє оперативніше реагувати на потреби громад та ефективніше відновлювати соціальну інфраструктуру.

Таким чином, запропонована модель повоєнного відновлення України дозволяє поєднати соціальні, політичні та економічні аспекти розвитку з активною участю громадянського суспільства. Через що, реалізація сприятиме не тільки відновленню інфраструктури, а й формуванню нової якісної сфери суспільних відносин, заснованих на довірі, співпраці та відповідальній справі перед державою в цілому.

Література:

1. Бушок О. О. Концепція повоєнного відновлення в історичній ретроспективі. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2025. URL: <https://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/328228>

2. Дуга С. Ю. Трансформація людського капіталу України: роль соціальної довіри та економічних чинників у повоєнному відновленні. *Трансформаційна*

економіка. 2025. № 4 (13). С. 82–87. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-8141/2025-13-13>.

3. Слагін В. П. Трансформація соціальної держави в умовах війни: інституційні виклики та інноваційні моделі відновлення. *Інклюзивна економіка*. 2024. № 8. С. 16–22. DOI: https://doi.org/10.32782/inclusive_economics.8-3

4. Лібанова Е. Соціальні наслідки воєнних конфліктів в Україні: колективна монографія / за ред. Е. Лібанової. Київ: Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України, 2022. 379 с.

5. Лібанова Е. М. *Соціальні наслідки війни та виклики повоєнного відновлення України*. Журнал: «Демографія та соціальна економіка» 2023, №2, с. 210–218.

Мозолюк-Боднар Л. М.,

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри правових та інформаційних технологій

Хмельницького інституту соціальних технологій

Університету «Україна»

м. Хмельницький, Україна

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПРАВОВОЇ АДАПТАЦІЇ

Надання Україні статусу кандидата на вступ до Європейського Союзу у червні 2022 року, а також започаткування переговорного процесу в червні 2024 року суттєво активізували та якісно поглибили процес правової адаптації національного законодавства до європейських стандартів. Упродовж 2023–2025 років формується Національна програма адаптації законодавства, яка є комплексним стратегічним документом, спрямованим на досягнення повної відповідності праву Європейського Союзу (acquis ЄС) [1; 2].

Водночас реалізація зазначених процесів супроводжується низкою суттєвих викликів, серед яких — значний обсяг і складність acquis ЄС, обмежений рівень інституційної спроможності державних органів, необхідність технічної модернізації, дефіцит фінансових ресурсів, а також вплив умов воєнного стану [2; 3].

1 квітня 2026 року Кабінет Міністрів України ухвалив постанову «Про затвердження Національної програми адаптації законодавства України до права Європейського Союзу (acquis ЄС)», що стало важливим етапом у систематизації та практичному забезпеченні євроінтеграційного курсу держави [4].

Наукове видання

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Опубліковано в авторській редакції